

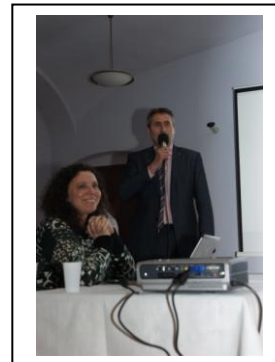
V Kladruzech nad Labem 9. 4. 2014

„Obnova součástí národní kulturní památky Hřebčín v Kladruzech nad Labem“

Dne 8. dubna 2014 proběhl v sále Císařského hostince v Kladruzech nad Labem seminář k projektu „Obnova součástí národní kulturní památky Hřebčín v Kladruzech nad Labem“, který byl podpořen z Integrovaného operačního programu pro období let 2007 – 2013, prioritní osa 5: Národní podpora územního rozvoje, oblast intervence 5.1: Národní podpora využití potenciálu kulturního dědictví. Na realizaci projektu byla Národnímu hřebčínu Kladruhy nad Labem (NHK), který je státní příspěvkovou organizací ministerstva zemědělství, poskytnuta dotace 299.491.700,00 Kč, ze které je hrazeno 85% z rozpočtu EU a 15% ze státního rozpočtu.

V úvodním slově ředitel NHK, Ing. Jiří Machek, seznámil krátce účastníky semináře s historií kladrubského hřebčína, vývojem projektu a složité cestě, která předcházela nejen procesu poskytnutí samotné dotace, ale také realizaci projektu na jeho začátku. Veřejná zakázka na výběr zhotovitele stavby byla úspěšně dokončena až napotřetí.

stěhování klisen do Selmic

V průběhu prosince a ledna se muselo ze stájí v Kladruzech nad Labem přestěhovat 220 koní do jiných stájí v majetku NHK ve Slatiňanech, Slavicích, Heřmanově Městci, Selmicích, do Hospodářského dvora a na Paddock.

Březí klisny byly umístěny do stájí Františkov v Selmicích, kde na severním křídle probíhá rekonstrukce a v jižním křídle se k dnešnímu dni narodilo 17 hříbat.

Ředitel představil rovněž některé zajímavé nálezy z vyklizení hřebčína, jako je objev pamětní desky věnované císařovně a královně Alžbětě zvané Sisi, kovové deska s označením pleménika Generale XXXIV nebo cejchované cihly s písmenem „K“ pocházející z místní cihelny.

Dalším pro veřejnost citlivým tématem byla budoucí barevnost budov hřebčína v Kladruzech nad Labem. Po rekonstrukci zaměřené na vzorovou obnovu dostane hřebčín zelenou barvu, která byla převládající barvou po celé klasicistní období až do roku 1979.

Mgr. Lenka Dudová, koordinátorka projektu IOP, poté návštěvníkům semináře přiblížila samotný projekt a jeho dosavadní realizaci.

pohled na areál kladrubského hřebčína (foto Libor Sváček)

Hřebčín Kladruby nad Labem je unikátní historická památka tvořená souborem objektů propojených s vyváženým a do nejmenšího detailu promyšleným systémem okolní kulturní krajiny. Celek je založen na více než pět set let trvajícím vztahu člověka a koní, který vedl k postupnému zdokonalování organizace, vybavenosti a infrastruktury areálu a okolní krajiny, při zachování dobových uměleckých a architektonických zásad.

Tento unikátní odkaz je nezbytné zachovat pro další generace v jeho původní podobě. Hřebčín Kladruby nad Labem představuje unikátní souhrn nemovitého a movitého kulturního dědictví a živé kultury (ceremoniály, zvyklosti) a proto byla realizace projektu podpořena z Integrovaného operačního programu. Projekt IOP je pilotním projektem obnovy celého historického areálu hřebčína, včetně pozemků, s cílem zápisu do Seznamu UNESCO.

Hřebčín Kladruby nad Labem figuruje na Seznamu kandidátů na zápis do Seznamu světového kulturního a přírodního dědictví UNESCO a je jedním z nejstarších hřebčínů na evropském kontinentě.

NHK zajišťuje chov starokladrubského koně, přičemž „kmenové chovné stádo starokladrubského koně v počtu 65 klisen a 4 hřebců v barvě bílé“ je národní kulturní památkou a starokladrubský kůň je tak jediným živým tvorem na světě, který je památkově chráněn.

Výstupy projektu:

- **Vzorový projekt obnovy a využití kulturní památky.**
Výsledkem je vytvoření vzorové kroniky obnovy a expozice vzorové obnovy, která seznámí zájemce se zkušenostmi z realizace projektu a jeho průběhu od přípravy žádosti až po úspěšnou realizaci.
- **Diskusní fórum kulturní krajiny.**
Cílem bude udržení a další posílení respektované pozice NHK v chovu koní. V rámci diskusního fóra budou nabízeny diskusní platformy pro odborníky z různých organizací a profesí i z řad vědecké obce. Mimo to nabídne hřebčín nová témata: „Architektura staveb a krajiny“, „Kulturní krajina v Kladrubech nad Labem“, „Kulturní krajina v 21. století“, „Management plán“.
- **Chov a spolupráce člověka a starokladrubského koně.**
Realizací projektu hřebčín rozšíří nabídku kulturních a odborných služeb přímo spojených s chovem starokladrubského koně. V oblasti tohoto produktu zaujímá NHK jedinečnou pozici a jeho

postavení a úloze ochrany daného plemene nemohou konkurovat ostatní hřebčiny či jezdecká střediska. Jedná se o typickou veřejnou kulturní službu zabývající se zachováním a prezentací starokladrubského koně jako významného národního kulturního pokladu. NHK vede plemennou knihu starokladrubského koně.

- **Popularizace NHK.**

Aktivity v době udržitelnosti:

- přednášky, semináře, konference, dílny, workshopy, soutěže;
- odborné ukázky architektury staveb a krajiny;
- výukové expozice (expozice věnovaná vztahu člověka a starokladrubského koně, expozice věnovaná kulturní krajině, expozice věnovaná vzorovému projektu a širším vazbám ochrany obdobných území, expozice věnovaná kočárům, povozům a postrojům);
- gala sedlovna, prohlídka zámku, prohlídka stáji;
- odborná knihovna a studovna zaměřená na předměty spojené s chovem starokladrubského koně, jeho využití a kulturní krajinu;
- prezentace kostela a kaple;
- prezentace kulturní krajiny NHK - vyhlídková věž z bývalého vodojemu;
- jízdy v kočáře, předvedení koně na ruce nebo pod sedlem v rámci prohlídkového okruhu pro skupiny, vyjížďky v sedle s doprovodem, výcvik, ukázky ceremonií, ukázky historického ježdění;
- krátkodobé výstavy, varhanní koncerty.

socha Sv. Donáta

Předmětem projektu je regenerace celkem 17 objektů, z toho 16 národních kulturních památek a 1 kulturní památky (lesovna). Součástí projektu je rovněž úprava dalších pěti volných prostranství nebo restaurování sousoší. Jedná se o stáje, zámek, kostel, kapli, vodárenskou věž a kočárovnu v Kladrubech nad L., hřibárnu Františkov v Selmicích a stáje Josefov. V době udržitelnosti je plánováno navýšení počtu návštěvníků o 2.850 ročně oproti roku 2005 (na 15.800 osob).

V rámci semináře byli jeho návštěvníci, kterých se sešlo více než 100, seznámeni s aktuálním stavem průběhu stavebních prací na jednotlivých objektech. Stavební práce od 15. ledna 2014 kdy byla podepsána smlouva o dílo s vítězem veřejné zakázky na výběr zhotovitele stavby, Sdružením Hřebčín společností CGM Czech a.s., V.P. Procházka s.r.o., RenoArt s.r.o. a KLEMENT a.s., značně pokročili a zhotovitel stavby postupuje podle harmonogramu.

Na stájích Františkov, kde probíhá oprava severního křídla, jsou již ze střech demontovány hliníkové krytiny, ručně opracovány původní trámy a vyměněny poškozené části a probíhá ošetření krovů proti škůdcům. Z velké části jsou vybourány podlahy, připraveny otvory pro nová vrata, probíhá vyzdívání žlabů.

Na zámku jsou vybourány podlahy, vyvezena suť, jsou odstraněny nepůvodní příčky, probíhá archeologický průzkum kolem celého objektu, jsou oškrábány vnitřní a vnější omítky, ručně rozebrány kamenné podlahy a cihlové dlažby. Na půdě jsou rozebrány nášlapné vrstvy, zhotovitel již začínají dělat nové podlahy.

Ve všech stájích v Kladrubech a na Josefově jsou již vybourány betonové podlahy, rozebrány cihlové a špalíkové dlažby, jsou odtěženy násypy podlah až do hloubky 45 cm, odstraněny záklopy ze stropních trámů, dochází k oškrábání vnitřních omítek. Vnější omítky jsou odstraněny až na nesoudržné vrstvy a probíhá čištění spár.

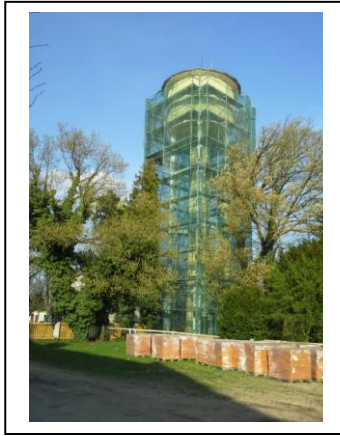
Chlapecká ubytovna prochází největší proměnou a po rekonstrukci bude symetrická s kočárovou na druhé straně Řečanské brány.

Nad kočárovou je míra poškození krovů a stropních konstrukcí živými škůdci a dřevokaznými houbami větší, než předpokládal projekt. Stejně poškození se týká všech dřevěných konstrukcí, zejména nad krytou jízdárnou.

Rekonstrukce objektu bývalé lesovny, který je kulturní památkou, je také součástí projektu a bude tu umístěna jedna z expozic a sedlárna s ukázkou práce sedlářů. Většina lidí, kteří procházeli léta kolem, ani nevěděla, že se jedná o omítnutou roubenku. Roubenka je hodně poškozena a bude celá rozebrána, opět postavena s využitím původních prvků, kde to bude možné a ve zbytku z nově vyrobených replik.

Posledním z objektů, který najde nové využití je bývalý vodojem, který byl postaven ve 20. letech 20. st. jako součást na svou dobu moderního gravitačního vodovodu, jehož součástí byla ještě stavba vodárny nacházející se v zámeckém parku.

Vodojem bude nově sloužit jako vyhlídková věž.

Nové fasády také dostanou obytné domy v areálu NHK.

V závěrečné diskusi přednášející odpověděli na všechny dotazy přítomných. Záležitosti týkající se budoucího provozu zodpověděl a vysvětlil Ing. Jiří Jehlička.